

Asia: VN/2774/2026

Hallituksen esitysluonnos laiksi terveydenhuoltolain 51 §:n muuttamisesta (digitaalinen hoidon tarpeen arvio)

Lausunnonantajan taustatiedot

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

Hyvinvointialue, Helsingin kaupunki, HUS-yhtymä

Pidättekö kannatettavana, että esityksessä ehdotetulla tavalla potilas voisi tehdä hoidon tarpeen arvion digitaalisesti ja siinä voitaisiin hyödyntää automaatiota?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne:

Pidättekö kannatettavana, että esityksessä ehdotetulla tavalla digitaalisen hoidon tarpeen arvion tekemisessä voitaisiin hyödyntää tekoälyä?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne:

Katsotteko, että potilaan oikeudet on esityksessä huomioitu oikealla tavalla?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Vantaan ja Keravan hyvinvointialue katsoo, että potilaan oikeudet on esityksessä pääosin huomioitu asianmukaisesti. Potilaan oikeuksien tosiasiallinen toteutuminen edellyttää kuitenkin kansalliselta sääntelyltä riittävän täsmällisiä ja velvoittavia säännöksiä saavutettavuudesta, yhdenvertaisuudesta, vaihtoehtoisista asiointitavoista sekä siitä, ettei digitaalinen hoidon tarpeen arvio viivästyä ammattihenkilön tekemää arviota tilanteissa, joissa potilaan tila edellyttää yksilöllistä kliinistä harkintaa. Sääntelyssä on lisäksi tarpeen varmistaa, että potilas saa riittävät ja ymmärrettävät tiedot automaation käytöstä, sen merkityksestä sekä mahdollisuudesta hakeutua vaihtoehtoiseen arviointiin. Keskeisiä riskejä liittyy erityisesti siihen, tunnistaako automaatio riittävän luotettavasti ne tilanteet, joissa oirekuva on epäselvä,

monitekijäinen tai nopeasti paheneva. Potilasturvallisuuden näkökulmasta on olennaista, ettei arviointi johda ali- tai ylioijaukseen eikä viivästyä ammattihenkilön tekemää arviota silloin, kun siihen on tarve. Hyvinvointialue katsoo, että potilasturvallisuuden, oikeusturvan, saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmat tulee huomioida sääntelyssä siten, että myös ne henkilöt, jotka eivät voi tai halua käyttää digitaalisia palveluja, saavat palvelun viivytyksettä muulla asianmukaisella tavalla.]

Katsotteko, että virkavastuun kohdentuminen on esityksessä huomioitu oikealla tavalla?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne [Vantaan ja Keravan hyvinvointialue katsoo, että virkavastuun kohdentuminen on esityksessä pääosin huomioitu asianmukaisesti. Virkavastuun selkeä ja käytännössä toimiva toteutuminen edellyttää kuitenkin kansalliselta sääntelyltä riittävän täsmällisiä ja velvoittavia säännöksiä vastuunjaosta hyvinvointialueen, terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja järjestelmä- tai laitetoimittajan välillä sekä siitä, kenelle vastuu kohdentuu automaation käytössä eri tilanteissa. Hyvinvointialue pitää välttämättömänä, että jatkovalmistelussa sääntelyä täsmennetään nykyistä selkeämmin sen osalta, miten virkavastuu kohdentuu yksittäisissä arviointi- ja ohjaustilanteissa silloin, kun hoidon tarpeen arvioinnissa hyödynnetään automaatiota. Sääntelystä tulisi ilmetä nykyistä yksiselitteisemmin, mikä on hyvinvointialueen, nimetyin vastuuhenkilön, terveydenhuollon ammattihenkilön sekä mahdollisen laitetoimittajan vastuu ja rooli sekä normaalioloissa että poikkeama- ja virhetilanteissa. Oikeudellisen selkeyden, potilasturvallisuuden ja toimeenpanon yhdenmukaisuuden näkökulmasta on tärkeää, ettei virkavastuun käytännön kohdentumisesta jää tulkinnanvaraa tilanteissa, joissa automaation tuottama arvio vaikuttaa potilaan palveluun ohjautumiseen tai hoidon kiireellisyyden arviointiin.]

Kysymys hyvinvointialueille: missä aikataulussa esityksessä tarkoitetun digitaalisen hoidon tarpeen arvion käyttöönotto olisi mahdollista?

Kirjoita tähän:

Vuoden sisällä päätöksestä.

Katsotteko, että jatkossa hoidon tarpeen arvion tekemiseen käytettävä järjestelmä tulisi toteuttaa kansallisesti (esityksessä todettu malli A tai B)?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Kansallinen digitaalinen hoidon tarpeen arvio tukisi sitä, että kirjaukset olisivat tasavertaisia ja tasalaatuisia. Tulisi kuitenkin huomioida se, että jos hyvinvointialueilla on jo käytössä digitaalinen hoidon tarpeen arvio niin miten kustannukset menisivät. HVAt ovat voineet jo kiinnittää kehittämiseen paljon rahaa edeltävästi. Muutos toisi kustannuksia sekä henkilöstölle ja kuntalaisille toiminnallista muutosta, joka vaikuttaa palveluntuotantoon. Lisäksi yhtenäisen digitaalisen hoidon tarpeen arvion tulisi integroitua käytettäviin Asiakas- ja potilastietojärjestelmiin. Saman järjestelmän tulisi taipua myös sosiaalihuollon puolelle, jottei järjestelmiä tulisi liikaa.]

Huomioiko esitys mielestänne riittävästi teknologiaa kehittävien yritysten näkökulman?

Vastaus

-

Muut kommenttinne esityksestä:

Kirjoita tähän:

On vaikea sanoa, huomioiko esitys riittävästi teknologiaa kehittävien yritysten näkökulman, mutta pitäisi olla erittäin tarkka määrittelyvaatimusten kanssa ja toimittajille pitää olla avoimet rajapinnat.

Åhlgren Paulina
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue